

ALLMÄN STUDIEPLAN

Fastställd av Forsknings- och forskarutbildningsnämnden 2012-02-27
 Redaktionella ändringar 2013-08-27, 2015-11-30
 Dnr 2015/1342 B 25
 Senast reviderad av Forsknings- och utbildningsnämnden 2021-10-22
 U 2021/651

Utbildning på forskarnivå i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande

1. Ämnesbeskrivning

Ämnet Informatik med inriktning mot AIL utgår från studier av teknologi, information och människor. Detta innefattar kunskapsintressen kring design och användning av informations- och kommunikationssystem och är inriktat mot studier av hur lärande, kunskap och samarbete medieras av IT i en arbetslivspraktik. Särskilt fokuseras lärande i relation till förändring och interaktion i samband med införande och bruk av informations- och kommunikationssystem. Informatik med inriktning mot AIL är ett tvärvetenskapligt ämne kopplat till referensvetenskaper såsom organisationsvetenskap, datavetenskap, pedagogik, sociologi, medie- och kommunikationsvetenskap och kognitionsvetenskap.

2. Utbildningens syfte och mål

Utbildningens mål är att den studerande ska utveckla kunskaper, färdigheter och en kritisk förmåga för att kunna planlägga, genomföra och redovisa vetenskapliga studier i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande. Den studerande ska såväl självständigt som i samarbete med andra forskare och/eller praktiker kunna genom sina forskningsstudier bidra till ökad samhällelig nytta inom design, organisering och användning av IT för arbetsintegrerat lärande på individuell, organisatorisk och samhällelig nivå.

De krav som ställs på examen på forskarnivå angivna nedan återfinns i Högskoleförordningen, bilaga 2 examensordning:

Doktorsexamen

Efter genomgången utbildning på forskarnivå som avslutas med doktorsexamen ska den forskarstuderande kunna:

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

ALLMÄN STUDIEPLAN

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Licentiatexamen

Efter genomgången utbildning på forskarnivå som avslutas med licentiatexamen ska den forskarstuderande kunna:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3. Behörighetsvillkor, urval och antagning

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller villkor för grundläggande och särskild behörighet och som i övrigt bedöms besitta nödvändig förmåga att fullfölja utbildningen.

ALLMÄN STUDIEPLAN

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har enligt högskoleförordningen den som har:

- avlagt en examen på avancerad nivå,
- fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Forsknings- och forskarutbildningsnämnden kan för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl (HF 7 kap. § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har kunskaper motsvarande 120 högskolepoäng i informatik eller i annat ämne med relevans för informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande, varav minst 30 hp på avancerad nivå. Uppsats/examensarbete omfattande minst 15 hp på avancerad nivå, i informatik eller i annat ämne med relevans för informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande, ska ingå.

3.3 Urval och antagning^{1,2}

Antagningsordningen vid Högskolan Väst reglerar hur antagning till utbildning på forskarnivå sker. Grunden för urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå är förmågan att tillgodogöra sig sådan utbildning. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden bestämmer vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökande företräde framför andra sökanden. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden beslutar om antagning till utbildning på forskarnivå.

Jämte de bedömningsgrunder som framgår av antagningsordningen, ska som grund för bedömning av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen i normalfallet räknas:

- Det behörighetsgivande examensarbetets (motsvarande) kvalitet enligt följande kriterier:
  - Förmåga att välja en relevant och originell frågeställning
  - Förmåga att välja en relevant metod och argumentera för sina val
  - Förmåga att tillgodogöra sig och presentera kunskapsläget inom valt område
  - Förmåga att förhålla sig självständigt till förekommande teori- och metodutbud
  - Förmåga att genomföra och analysera empiriska studier
  - Förmåga att dra teoretiska slutsatser av empiriska resultat
  - Förmåga att diskutera möjliga tillämpningar av vunna resultat
  - Förmåga att presentera sitt arbete med god struktur och god språklig form
- Ämnesrelevans i tidigare meriter, såsom utbildning på grund- och avancerad nivå eller yrkeserfarenhet/arbetslivserfarenhet relevant för forskarämnet.
- Utbildning och erfarenhet inom relevant vetenskaplig teoribildning och metoder för forskarämnet
- Idéskiss för avhandling, vilken utgör underlag för bedömning i relation till inriktning för aktuell utlysning, enligt följande kriterier:
  - Förmåga att välja en relevant och originell frågeställning

ALLMÄN STUDIEPLAN

- Förmåga att välja en relevant metod och argumentera för sina val
- Förmåga att tillgodogöra sig och presentera kunskapsläget inom valt område
- Förmåga att presentera med god struktur och god språklig form

Ett viktigt underlag för bedömning är det behörighetsgivande självständiga examensarbetet/motsvarande. Därutöver kan kurser och ämne för examensarbeten under tidigare studier, erfarenhet av forsknings- eller utredningsarbete (motsvarande) och intervjuer komplettera bedömningen. Se vidare Högskolan Västs antagningsordning och riktlinjer för utlysning, urval och antagning till utbildning på forskarnivå.

4. Utbildningens innehåll och upplägg

För doktorsexamen omfattar utbildningen 240 hp och består av en kursdel om 90 hp varav 60 hp obligatoriska kurser och en avhandlingsdel om 150 hp.

För licentiatexamen omfattar utbildningen 120 hp och består av en kursdel om 60 hp varav 45 hp är obligatoriska och ett uppsatsarbete om 60 hp.

4.1 Kurser^{3,4}

Obligatoriska kurser för doktorsexamen

Av kursdelens 90 hp är 60 hp obligatoriska kurser och 30 hp valbara kurser. De obligatoriska kurserna består av en introduktionskurs (7,5 hp), en metoddel (15 hp), en teoridel (30 hp) och en seminariekurs (7,5 hp).

Obligatoriska kurser för licentiatexamen

Av kursdelens 60 hp är 45 hp obligatoriska och 15 hp valbara kurser. De obligatoriska kurserna består av en introduktionskurs (7,5 hp), en metoddel (15 hp) och en teoridel (22,5 hp).

Valbara kurser som ingår i respektive examen väljs i samråd med handledarna. Utbudet av valbara kurser vid Högskolan Väst kan påverkas av de forskarstuderandes önskemål. Valbara kurser kan genomföras vid Högskolan Väst eller andra lärosäten och som individuella kurser.

4.2 Individuell studieplan⁵

Varje forskarstuderande ska ha en individuell studieplan som ska revideras och fastställas minst en gång per år.

4.3 Studiernas uppläggning⁶

Den huvudansvariga handledaren är ansvarig tillsammans med övrig(a) handledare för den forskarstuderandes övergripande progression i dennes avhandlingsarbete. Utöver ordinarie handledning ska även kontinuerliga uppföljningssamtal föras rörande den övergripande progressionen för den forskarstuderande.

För att säkerställa en god start på den forskarstuderandes avhandlingsarbete ska den forskarstuderande hålla ett publikt seminarium där avhandlingsarbetets uppläggning, frågeställningar, metodansatser och utförandeplanering presenteras och diskuteras. Planeringsseminarium hålls i normalfallet inom 12 kalendermånader från det att den forskarstuderande blivit antagen till utbildning på forskarnivå.

ALLMÄN STUDIEPLAN

Efter halva studietiden håller den forskarstuderande ett publikt seminarium där den forskarstuderandes avhandlingsarbete presenteras och diskuteras i sin helhet till stöd för den forskarstuderandes fortsatta arbete. Underlaget för seminariet omfattar både publicerat material, planerat manus, pågående forskningsarbete och fortsatt planering fram mot disputation.

I det fall den forskarstuderande önskar prövas för licentiatexamen ersätts mittseminarium med ett publikt slutseminarium inför licentiatseminarium, där arbetet såsom det avses publiceras i den planerade uppsatsen (monografi eller sammanläggning inklusive kappa), presenteras och diskuteras.

Inför disputation håller den forskarstuderande ett publikt slutseminarium där avhandlingsarbetet, såsom det avses publiceras i den planerade avhandlingen (monografi eller sammanläggning inklusive kappa), presenteras och diskuteras.

Slutseminarium inför licentiatseminarium och slutseminarium inför disputation syftar till att stödja den forskarstuderande i detaljdiskussioner och ge utrymme för konstruktiv kritik inför färdigställandet av uppsats respektive avhandlingsmanus innan den forskarstuderande anhåller om licentiatseminarium/disputation.

5. Avhandling, uppsats och examen^{7, 8, 9, 10, 11}

Doktorsexamen

För att erhålla doktorsexamen krävs fullgjord utbildning om minst 240 högskolepoäng, motsvarande fyra års heltidsstudier. De nationella målen i Högskoleförordningen ska vara uppnådda genom kurser, avhandlingsarbete och andra aktiviteter enligt individuell studieplan. Den forskarstuderande ska dessutom:

- Ha fått en vetenskaplig doktorsavhandling godkänd efter muntlig presentation och försvar på svenska eller engelska vid offentlig disputation, se nedan. Avhandlingen kan innehålla material från tidigare licentiatuppsats. Avhandling skrivs på svenska och/eller engelska och kan vara monografi eller sammanläggningsavhandling.
- För sammanläggningsavhandling gäller normalt att minst fyra arbeten ska vara publicerade eller publicerbara i vetenskapliga tidskrifter och/eller konferenser med relevans för forskningsområdet samt en kappa.

Disputationen är offentlig och ska vara annonserad senast 15 arbetsdagar i förväg. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden utser opponent som har att granska avhandlingen samt en betygsnämnd bestående av 3 personer samt en suppleant. Disputationen leds vidare av en av Forsknings- och forskarutbildningsnämnden särskilt utsedd ordföranden. Betygsnämnden har att godkänna eller underkänna doktorsavhandlingen och försvaret av densamma och avger sitt omdöme i ett särskilt protokoll. Se vidare Forsknings- och forskarutbildningsnämndens riktlinjer för detaljer.

Examensbenämning är Filosofie doktorsexamen i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande (Degree of Doctor of Informatics with specialization in Work-Integrated Learning).

ALLMÄN STUDIEPLAN

Licentiatexamen

För att erhålla licentiatexamen krävs fullgjord utbildning om 120 högskolepoäng motsvarande två års heltidsstudier. De nationella målen i Högskoleförordningen ska vara uppnådda genom kurser, avhandlingsarbete och andra aktiviteter enligt individuell studieplan. Den forskarstuderande ska dessutom:

- Ha fått en vetenskaplig licentiatuppsats godkänd efter muntligt försvar på svenska eller engelska vid offentligt seminarium, se nedan. Uppsatsen skrivs på engelska och eller svenska och kan vara monografi eller sammanläggningsuppsats.
- För sammanläggningsuppsats krävs normalt att minst två arbeten ska vara publicerade eller publicerbara i vetenskapliga tidskrifter och/eller konferenser med relevans för forskningsområdet samt en kappa.

Licentiatseminariet är offentligt och ska vara annonserat senast 15 arbetsdagar i förväg. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden utser en särskild granskare för licentiatuppsatsen samt en examinerator som också leder seminariet. Examinerator har att godkänna eller underkänna licentiatuppsatsen och försvaret av densamma och avger sitt omdöme i ett särskilt protokoll. Se vidare Forsknings- och forskarutbildningsnämndens riktlinjer för detaljer.

Examensbenämning är Filosofie licentiatexamen i informatik med inriktning mot arbetsintegrerat lärande (Degree of Licentiate in Informatics with specialization in Work-Integrated Learning).

5.1 Betyg inom utbildningen

Betygsskala på avhandling, licentiatuppsats och kurser på forskarnivå är underkänd och godkänd.

Fotnot:

- 1) Riktlinjer för utlysning, urval och antagning till utbildning på forskarnivå
- 2) Högskolan Västs antagningsordning
- 3) Riktlinjer för kursplaner på forskarnivå
- 4) Riktlinjer för kurser i utbildning på forskarnivå
- 5) Riktlinjer för individuell studieplan
- 6) Riktlinjer för kvalitetssäkring av licentiatuppsats- och avhandlingsarbetets progression
- 7) Riktlinjer och rutiner för disputationer och doktorsavhandlingar
- 8) Riktlinjer och rutiner för presentation, granskning och examination av licentiatuppsatser
- 9) Riktlinjer för examenshandläggning på forskarnivå
- 10) Mall för protokoll vid disputation
- 11) Mall för protokoll vid licentiatseminarium